

อาจารย์และผู้ปกครองมีความใกล้ชิดกับสตรีวัยรุ่น จึงน่าจะเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉินในสตรีวัยรุ่น แต่ยังไม่มีการสำรวจเรื่องยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉินในอาจารย์และผู้ปกครองมาก่อน การวิจัยครั้งนี้มีขึ้นเพื่อสำรวจความรู้และความคิดเห็นของอาจารย์และผู้ปกครองเกี่ยวกับยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉิน โดยทำการศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมปลายและอาชีวศึกษาจำนวน 8 แห่งที่อยู่ในเขตตัวเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเลือกโดยการจับฉลาก เลือกตัวอย่างตามความสะดวก เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ไคว์-สแควร์ และ ฟิชเชอร์ จำนวนตัวอย่างเท่ากับ 507 ราย เป็นอาจารย์มากกว่าผู้ปกครอง คือ ร้อยละ 53.8 อายุ 19-65 ปี ($X=39$) กลุ่มอาจารย์มีระดับการศึกษา ($p<.01$) และรายได้ ($p<.01$) สูงกว่ากลุ่มผู้ปกครอง และมีสถานภาพโสดมากกว่ากลุ่มผู้ปกครอง ($p<.01$) กลุ่มผู้ปกครองมีบุตรหญิงอย่างน้อย 1 คนขึ้นไปมากกว่ากลุ่มอาจารย์ ($p<.01$) ผลการวิจัยแสดงว่า

1. ร้อยละ 55.2 ของกลุ่มตัวอย่างรู้จักยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉิน โดยกลุ่มอาจารย์รู้จักมากกว่ากลุ่มผู้ปกครอง ($p<.01$) กลุ่มที่อายุน้อยกว่า ($p<.01$) และกลุ่มที่มีการศึกษาสูงกว่า ($p<.01$) รู้จักมากกว่า ในกลุ่มที่รู้จักยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉิน ประมาณร้อยละ 50 ขึ้นไป ไม่มีความรู้เรื่องยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉินในเรื่องต่อไปนี้ ชนิดของฮอร์โมน ฤทธิ์ในการป้องกันการตั้งครรภ์ ประสิทธิภาพในการป้องกันการตั้งครรภ์ วิธีการเพิ่มประสิทธิภาพ วิธีการรับประทาน ข้อห้ามใช้ อาการผิดปกติ อาการผิดปกติที่ต้องไปพบแพทย์

2. ร้อยละ 91.4 ของกลุ่มตัวอย่างที่รู้จักยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉินเห็นด้วยกับการเผยแพร่ข้อมูลเรื่องยา แพทย์ เภสัชกร และพยาบาล เป็นบุคคล 3 อันดับแรกที่เลือกว่ามีความเหมาะสมในการเผยแพร่ข้อมูล ส่วนสื่อในการเผยแพร่ 2 อันดับแรกที่เลือก คือ วารสารสุขภาพ และ โทรทัศน์

3. ร้อยละ 40.6 ของกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับข้อความที่ว่าทำให้สตรีวัยรุ่นรู้จักยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉิน ทำให้สตรีวัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร หมกมุ่นกับการมีเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 20.2 เห็นด้วยกับข้อความที่ว่าการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉินเป็นการผิดศีลธรรมเพราะเป็นการทำให้แท้ง โดยกลุ่มผู้ปกครองเห็นด้วยมากกว่ากลุ่มอาจารย์ทั้งสองประเด็น ($p<.05$ และ $p<.01$)

4. ร้อยละ 81.5 ของกลุ่มตัวอย่างที่รู้จักยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉินเห็นด้วยกับการขยายการให้บริการยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉินจากที่มีอยู่เดิม ร้านขายยาที่มีเภสัชกรเป็นแหล่งให้บริการที่เลือกมากที่สุด ถ้าจำเป็นต้องไปรับบริการที่สถานพยาบาล คลินิกเป็นสถานที่ที่เลือกมากที่สุด ร้อยละ 68.7 เห็นด้วยกับการจัดบริการสำหรับสตรีวัยรุ่นโดยเฉพาะไม่รวมกับสตรีกลุ่มอื่น และ ร้อยละ 51.4 เห็นด้วยที่ผู้ให้บริการเป็นเพศหญิง

5. ร้อยละ 89.7 ของกลุ่มที่รู้จักยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉินเห็นด้วยว่าสตรีวัยรุ่นควรมีความรู้เรื่องยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉิน โดยกลุ่มอาจารย์เห็นด้วยมากกว่ากลุ่มผู้ปกครอง ($p < .01$) ร้อยละ 75.3 เห็นด้วยว่าตนเองควรให้ความรู้แก่สตรีวัยรุ่นที่อยู่ในความดูแลของตน กลุ่มที่คิดว่าการรู้จักยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉินมีผลต่อการมีเพศสัมพันธ์เห็นด้วยน้อยกว่า ($p < .05$) กลุ่มผู้ปกครองให้เหตุผลเรื่องประโยชน์และเพื่อการป้องกันมากกว่าอาจารย์ ($p < .05$) กลุ่มอาจารย์ให้เหตุผลว่าวัยรุ่นมีภาวะเสี่ยงมากกว่ากลุ่มผู้ปกครอง ($p < .01$) อุปสรรคในการให้ความรู้ คือ ไม่มีความรู้เรื่องยา ไม่ทราบวิธีการถ่ายทอด เกรงว่าจะเป็นการส่งเสริมหรือชี้แนะการมีเพศสัมพันธ์ กลุ่มผู้ปกครองคำนึงถึงความอ่อนเยาว์ ($p < .05$) และการกระทบต่อความรู้สึกของบุตร ($p < .05$) มากกว่ากลุ่มอาจารย์

จากผลการวิจัยนี้ได้ข้อเสนอแนะว่าควรมีการเผยแพร่ข้อมูลเรื่องยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉินแก่อาจารย์และผู้ปกครอง การเผยแพร่ให้สตรีวัยรุ่นและการส่งเสริมบทบาทให้อาจารย์และผู้ปกครองในการเผยแพร่ข้อมูลให้สตรีวัยรุ่นนั้นควรคำนึงถึงความเข้าใจผิดที่ว่าการรู้จักยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉินมีผลต่อการมีเพศสัมพันธ์เพิ่มขึ้น และควรตระหนักว่าผู้ปกครองและอาจารย์มีมุมมองต่อสตรีวัยรุ่นแตกต่างกัน

Teachers and guardians have close relationships with female adolescents and possibly get involved in the use of emergency contraceptive pills, ECPs, among the adolescents. However, information is unavailable. This study was conducted aiming to explore knowledge and opinions regarding ECPs among teachers and guardians. Eight high and vocational schools located in Muang district of Chiang Mai province were randomly selected. Subjects were recruited through a convenient sampling technique. Data were collected using questionnaires and analyzed by percentage, Chi-square, and Fisher exact test. Among 507 subjects, 53.8% were teachers and the majority had the age varied from 19 to 65 ($X=39$). Teachers had higher education ($p<.01$) and incomes ($p<.01$) than guardians. Teachers with single status ($p<.01$) and without female child ($p<.01$) were greater than guardians. The results indicated that:

1. Approximately 55.2% of the subjects were familiar with ECPs. The number of teachers familiar with ECPs was greater than that of guardians ($p<.01$). The younger and the subjects with higher education were familiar with ECPs greater than the senior ($p<.01$) and those with lower education ($p<.01$). Among the subjects familiar with ECPs, 50% or more did not have knowledge of the following issues: hormones, drug actions, efficacy, efficacy-increasing, usage, contraindications, side effects, and side effects needing to see doctors.

2. Approximately 91.4% of the subjects familiar with ECPs agreed that information about ECPs should be disseminated. Physicians, pharmacists, and nurses were that most three suitable persons for disseminating the information whereas health magazines and television were the most two suitable methods.

3. Approximately 40.6% of the subjects agreed that being familiar with ECPs would be the cause of premature sexual relationships and 20.2 % agreed that the use

of ECPs contradicted moral principles, significantly greater among the guardians ($p < .05$ and $p < .01$)

4. Approximately 81.5% of the subjects familiar with ECPs agreed that services for ECPs should be extended. A pharmacist-managed drug store was the most common service chosen if ECPs were needed. Among various health care settings, private clinics were the most selected. Approximately 68.7% agreed that special ECPs services for female adolescents should be available and 51.4% agreed that providers should be female.

5. Approximately 89.7% of the subjects familiar with ECPs agreed that female adolescents should have knowledge of ECPs, significantly greater among teachers ($p < .01$). Approximately 75.3% agreed that they should provide the adolescents with ECPs information, significantly lower among those agreeing with the negative impact of knowing ECPs on sexual relationships ($p < .05$). Guardians gave the reason of usefulness and self-protection greater than teachers ($p < .05$) whereas teachers gave the reason of the adolescents' risk behaviors greater than guardians ($p < .01$). The barriers for providing information included having no knowledge of ECPs and teaching methods, and fear of negative impacts of ECPs on sexual relationships. Guardians were concerned with childhood ($p < .05$) and their children's negative feelings ($p < .05$) greater than teachers.

Based on the results, it is suggested that teachers and guardians be provided with information regarding ECPs. Considering provision of information for female adolescents and the roles of teachers and guardians as information providers, the misunderstanding of the negative impacts of knowing ECPs on sexual relationships should be focused, and different perspectives of teachers and guardians on female adolescents be aware.